

Akwụkwọ Joel na Ụka Seventh-day Adventist nke Laodisia — Nke Ise

Ruo Ole Ka Oge? Akara Nke Ise

Jeff Pippenger

2025-12-07

Mgbe “e nyere ihè nke oge ahụ,” a na-anabatakari ya ma ọ bụ a na-ajụ ya. Nkewa a na-emezu mgbe e webatara ihè ahụ bụ ọrụ nke ozi-oma ebighị ebi, nke na-agụnye ọ bughị naanị ịka akara ndị Chineke, kama kwa ikewapụ ọka wit na ahịhia ọjọọ. Usoro ikpeazụ nke nnwale na nkewa malitere na 9/11, mgbe ajujụ amụma ahụ na-ajụ, “ruo ole mgbe?” azịza amụma ahụ bụkwa, “ruo mgbe iwu ụbọchị Sọnde ga-abịa.” Nkwupụta ikpeazụ banyere akara ahụ bụ “ruo ole mgbe” ka a hụrụ n’akara nke ise n’akwụkwọ Mkpughe.

Mgbe ọ meghere akara nke ise, ahụkwara m n’okpuru ebe ịchụàjà mkpuru obi ndị ahụ e gburu n’ihi okwu Chineke, na n’ihi àmà ahụ ha jigidere. Ha wee tie mkpu n’oké olu, na-asị, Ruo ole mgbe, Onyenwe anyị, onye dị nsọ ma buru eziokwu, ka ị gaghị ekpe ikpe ma ọ bughie ọbara anyị n’ahụ ndị bi n’elu ụwa?

E nyere onye ọ bụla n’ime ha uwe-ọcha; a gwakwara ha ka ha zuru ike ntakiri oge ọzọ, ruo mgbe a ga-emezu ọny ọgụgụ nke ndị ọrụ ibe ha na ụmụna ha, ndị a ga-egbukwara dika e gburu ha. Mkpughe 6:9–11.

Mkpughe na-etinye azịza nye ajujụ ahụ nke “ruo ole mgbe,” nke “mkpuru-obi ndị ahụ e gburu” juru, n’odinihu, mgbe a ga-emezu igwè nke abụọ nke ndị a gburu n’ihi okwukwe n’okpuru ndị popu. Nke ahụ na-amalite n’iwu ụbọchị Sọnde, ma n’ihi nke a Sister White na-akọwa Mkpughe isi nke iri na asatọ dika mmezu nke igwè nke abụọ nke ndị a gburu n’ihi okwukwe. E nwere “olu” abụọ n’amaokwu ise mbụ ahụ; olu mbụ na-akara 9/11, olu nke abụọ kwa na-akpọ ụmụ nwoke na ụmụ nwanyị ka ha si na Babilon pụta n’oge iwu ụbọchị Sọnde. Sister White na-achoputa akara nke “ruo ole mgbe” n’akara nke ise dika amaokwu ise mbụ nke Mkpughe iri na asatọ iji kọwaa 9/11 ruo n’iwu ụbọchị Sọnde. Isi okwu ya adighi n’ikewapụ na n’ika akara ndị nke Chineke, kama ọ dị n’ikpe papacy ikpe n’ihi igbu ndị a gburu n’ihi okwukwe n’akukọ ihe mere eme gara aga na ndị ahụ e gburu n’ihi okwukwe n’oge nsogbu iwu ụbọchị Sọnde, ndị mejuputara igwè nke abụọ nke ndị a gburu n’ihi okwukwe n’okpuru ndị popu.

“Mgbe e meghere akara nke ise, Jón Onye Mkpughe, n’ohụ, hụrụ n’okpuru ebe ịchụàjà igwè ahụ e gburu n’ihi Okwu Chineke na ama-àmà Jisọs Kraịst. Mgbe nke a gasiri, ihe omume ndị ahụ a kọwara n’isi nke iri na asatọ nke Mkpughe bịa, mgbe a kpọtara ndị nile bụ ndị kwesi ntụkwasị obi na ndị eziokwu ka ha si na Babilon pụta. [Mkpughe 18:1–5, e hotara.]”

Manuscript Releases, volume 20, 14.

N’akukọ Akwụkwọ Nsọ nke ọzọ ebe ọ na-akọwaputa ndị marti nke akara nke ise na ndị marti nke otu nke abụọ n’odinihu, ndị a ga-ezukota n’oge nsogbu iwu ụbọchị Sọnde, ọ na-ekwu na ihe nkiri ndị ahụ “ga-adị n’oge dị n’odinihu.” Olu abụọ nke Mkpughe iri na asatọ na-anochite anya “oge dị

n'odinihu." Olu mbu n'mmalite na 9/11, olu nke abukwa n'oge iwu ubochi Sode.

“Mgbe O meghere akara nke-ise, ahuru m n'okpuru ebe ichuaja mkpuru obi nke ndi e gburu n'ih i okwu Chineke, na n'ih i ama ah u ha jidere: ha wee tie mkpu n'oke olu, na-asi, Ruo ole mgbe, Onyenweanyi, Onye Di Nso na Onye Ezi-okwu, ka I na-adighi ekpe ikpe ma o bu bo obara anyi obo n'ahu ndi bi n'elu uwa? E wee nye onye o bula n'ime ha uwe ocha [E kwuputara na ha di ocha ma di nso]; a gwakwara ha, ka ha zuo ike obere oge ozo, ruo mgbe ndi ohu ibe ha kwa na umunne ha, ndi a ga-egbukwa dike e gburu ha, ga-ezu oke' [Mkpughe 6:9–11]. N'ebe a ka e gosiri Jon ihe omume ndi na-abughi n'ezio kwu n'oge ah u, kama bu ndi ga-adi n'oge di n'ihu.”

“Mkpuro 8:1–4 e hotara.” Manuscript Releases, olu nke 20, 197.

Nwany i White na-ejikota mmezu nke ikpuputa igwe nke abuo nke ndi e gburu n'ih i okwukwe n'odinihu; n'ebe ozokwa, o na-ehota Mkpughe 18:1–5, nke na-akowa olu otu n'amaokwu ato mbu, na olu ozo n'amaokwu nke ano na nke ise. Olu mbu ah u na-akara 9/11 mgbe nnukwu ulo ndi di na New York dara, ebe olu nke abuo ah u bu iwu ubochi Sode, mgbe a na-akpopta igwe aturu ozo nke Chineke n'ime Babilon. N'akuku nke abuo ah u, o na-ezo aka na Mkpughe isi nke asato na amaokwu ano mbu, nke na-akowa mmeghe nke akara nke asaa, mgbe a na-atuba icheku oku sitere n'elu ebe ichuaja n'uwa, nke kwekoru na Pentikost, mgbe oku si n'elugwe bia ma mee ka ndi na-eso uzo ah u nwuo ihe, dike e mere ka nkume iri na abuo nke Ilaija nwuo ihe, dike kwa e gosiri ya n'ire oku ndi ah u biara n'elu ndi na-eso uzo ah u.

Ogologo Olee? Zekaraya na Jon

Ogologo ogee ka ihe nnochianya amuma nke oge sitere na 9/11 ruo n'iwu Sunday, nke e jirila kowaa n'akuko Ugwu Kamel, akuko ndi Millerite site na 1840 ruo 1844, akuko Mozis site n'ihe otiti nke asato ruo nke iri, ama ndi martyrs nke akara nke ise, ma n'akwukwo Zekaraya a juru ajuju ah u, “Ogologo ogee ka o ga-abu,” ruo mgbe Chineke ga-emere Jerusalem ebere, nke nowo na Babilon afo iri asaa.

Mgbe ah u, mmuo-oz i nke Onyenwe anyi zara, si, O Onyenwe ndi agha, ruo ole mgbe ka i gagh i emere Jerusalem na obodo di iche iche nke Juda ebere, bu ndi i were iwe megide ha afo iri asaa ndi a?

Onyenwe anyi wee jiri okwu oma na okwu nkasi obi zaa mmuo ozi ah u nke na-agwa m okwu.

Ya mere, mmuo-oz i ah u nke soro m na-ekwu okwu sir i m, Tie mkpu, si, Otu a ka Jehova nke ndi agha kwuru; Ekworo di ukwu ka m ji ekworo Jerusalem na Zayon. M wee were iwe di ukwu megide ndi mba ozo ah u no n'udo: n'ih i na o bu naani ntakiri ka iwe were m, ma ha nyere aka ime ka mkpagbu ah u bawanye. Ya mere, otu a ka Jehova kwuru; Ejiwo m ebere laghachikwute Jerusalem: a ga-ewu ulo m n'ime ya, ka Jehova nke ndi agha kwuru, a ga-agbatikwa eriri itu ihe n'elu Jerusalem. Tie mkpu ozo, si, Otu a ka Jehova nke ndi agha kwuru; Obodo m di iche iche ga-agbasakwa ozo site n'oganihu; Jehova ga-akasi Zayon obi ozo, o ga-ahoputakwa Jerusalem ozo. Zekaraya 1:12–17.

Nwannaanyi White na-eme ka “afọ iri asaa” Zekaraya kwuru—afọ iri asaa ahụ Izrel oge ochie n’ezie nọ n’ibu ohu n’aka Babilon n’ezie—dakorita kpomkwem na afọ otu puku narị abụọ na iri isii sitere n’afọ 538 ruo 1798, nke Izrel ime mmụọ (ndị Kraist) nọ n’ibu ohu n’aka Babilon ime mmụọ (Roman Katolik).

“Ụka Chineke nọ n’elu ụwa nọ n’eziokwu n’agha mkpuru n’oge a ogologo nke mkpagbu na-enweghị izuike, dika ụmụ Izrel nọ n’agha mkpuru na Babilon n’oge ndota ahụ.” Prophets and Kings, 714.

N’afọ 1798, na njedebe nke afọ otu puku narị abụọ na iri isii ahụ, ozi mbụ n’ime ozi atọ ndị e ji ndị mmụọ-ozị nọchite anya ha n’Akụkwọ Mkpughe isi nke iri na anọ b́ara. Nke abụọ b́ara n’ubochi Eprel 19, 1844, nke atọ kwa n’ubochi Oktoba 22, 1844. Akụkọ ihe mere eme nke ajuju a, “ruo ole mgbe,” nọchiri anya ya sitere na 9/11 ruo n’iwu ubochi Sonda, e wee mee ka oge ahụ buru ụdị n’mmalite Adventizim n’ime mmegharị ndị Millerite, site n’Ogost 11, 1840 ruo n’Oktoba 22, 1844. A na-egosi oge ahụ n’uzọ ihe nnochianya site n’aka Jón Onye Mkpughe n’isi nke iri, mgbe Jón riri obere akwukwọ ahụ nke dī uto n’onu ya, ma ghoọ ihe ilu n’afọ ya.

Olu nke m nuru site n’eluigwe gwakwara m ozo okwu, si, Gaa were obere akwukwọ ahụ nke e meghe emeghe nke dī n’aka mmụọ ozi ahụ nke guzo n’elu osimiri na n’elu ụwa. M wee gakuuru mmụọ ozi ahụ, si ya, Nye m obere akwukwọ ahụ. O wee si m, Were ya, rie ya kpankpan; o ga-eme ka afọ gi dī ilu, ma n’onu gi o ga-atọ uto dī ka mmanu anu. M wee were obere akwukwọ ahụ n’aka mmụọ ozi ahụ, rie ya kpankpan; o dikwa n’onu m uto dī ka mmanu anu: ma ozugbo m richara ya, afọ m wee dī ilu.

O sirikwa m, I ghaghị ibu amuma ozo n’ihu otutu ndi mmadu, na mba di iche iche, na asusu di iche iche, na ndi eze. Mkpughe 10:8–11.

Akụkọ ihe mere eme Jón na-akowa ka e ji akwukwọ ahụ a riri anochi anya ya, n’ihi na iri ya nọchiri anya ndi Millerite ighota ozi ahụ na ahumahu ha n’ikpasa ozi ahụ. Ya mere, mgbe a gwara Jón ozugbo e gosiputara akukọ ihe mere eme ahụ na o ga-ebu amuma ozo, ibu amuma ahụ a na-akowaputa bu akukọ ihe mere eme nke 1840 ruo 1844. A gwara Jón na akukọ ihe mere eme ndi Millerite site n’afọ 1840 ruo 1844 na-emegharị onwe ya n’akukọ ihe mere eme nke ngwucha Adventism. Ozugbo a gwara Jón na o ga-ebu amuma ozo, a gwara ya ka o tuo ulo nsọ ahụ.

E nyekwara m ahijia mkpara yiri nkpa-aka; mmụọ-ozī ahū guzo, na-asī, Bilie, tuo ulo nsọ nke Chineke, na ebe ichuajà, na ndi na-efe ofufe n’ime ya. Ma hapu ogige nke di n’ezi ulo nsọ, atukwala ya; n’ihi na enyewo ya ndi mba ozo: ha ga-azokwa obodo nsọ ahū n’okpuru ukwu onwa iri anọ na abuo. Mkpughe 11:1, 2.

Oru e nyere ndi Adventism mgbe Oktoba 22, 1844 gasiri, Jón kwara ya dika itu ma o bu iwulite ulo nsọ ahū, n’ime nkwekorita na nkwa e debere n’ihu na Zekaraja na “a ga-agbatī eriri n’elu Jerusalem” ozo—n’ihi na Onyenwe anyi “ga-ahorokwa Jerusalem ozo.” Akukọ ihe mere eme e gosiri na mbido Adventism site n’usoro Filadelfia nke Adventism Millerite, a na-emegharī ya na njedebe Adventism site n’usoro Filadelfia nke ndi otu narī puku iri anọ na anọ. N’oge nnukwu nkuda mmụọ nke Oktoba 22, 1844, oge nke a kwara dika “ubochi nke olu nke mmụọ ozi nke asaa” malitere.

Ma n'ubochi nke olu mmuo ozi nke asaa, mgbe o ga-amalite ifu opi, a ga-emezu ihe omimi nke Chineke, dika O kwusara ndi ohu Ya, ndi amuma. Mkpughe 10:7.

Ozi ahụ di uto nye ndi Millerite mgbe amuma oge nke Alakuba banyere ahuhu nke abuo mezuru kpomkwem dika ndi Millerite buru amuma ya tupu Ogost 11, 1840. Ozi ahụ ghorọ ihe ilu n'afọ n'oge nnukwu ndakpo olileanya nke Oktoba 22, 1844. Ozugbo Jon mechara igosi akuko ihe mere eme nke 1840 ruo 1844, a gwara ya na o ga-eme otu ihe ahụ kpomkwem ozo (ibu amuma). Mgbe ahụ a gwara ya ka o tuo Jerusalem, ma mgbe o mere otu ahụ, o no na-eme ka onwe ya kwefo na amuma Zekaraya banyere Onyenweanyi ihoro Jerusalem. Site na Oktoba 22, 1844 gaa n'ihu, a na-anochi anya akuko ihe mere eme amuma dika "ubochi nke olu nke mmuo-ozi nke asaa." "Ubochi" nke ozi (olu) nke mmuo-ozi nke asaa (ahuhu nke ato) na-anochi anya oge nke a ga-ejikota idi Chukwu nke Kraist na-adigide adigide na mmadu ndi ga-abu otu nari puku iri anọ na anọ. E gbuuru oge oru ahụ n'ihu nupuisi nke 1863, ma na 9/11 uda nke mmuo-ozi nke asaa (ahuhu nke ato) malitekwara ida ozo.

N'akuko ihe mere eme di nsọ, Onyenwe anyi horo Jerusalem ka O debe aha Ya n'ebe ahụ, ma "aha" Ya bu agwa Ya. Zechariah kporo Jerusalem na Zion aha mgbe o kwuru, "A na m ekwo ekworo maka Jerusalem na maka Zion n'oke ekworo," ma emesia si, "Onyenwe anyi ka ga-akasi Zion obi, O ga-ahoputakwa Jerusalem ozo." A na-akasi Zion obi mgbe o natara Mmuo Nso, onye bu "Onye Nkasi Obi." Nkasi obi nke Mmuo Nso bidoro na 9/11 n'ime nkwekorita na Kraist iku ume n'elu ndi na-eso uzo Ya mgbe O si n'izute Nna laghachi mgbe mbilite n'onwu Ya gasiri. Ngosiputa nke Mmuo Nso mubara nke ukwu n'oge Pentikost. Oge ahụ bidoro site n'ikpolite onyinye mkpurumbu n'onwu, ma o kwusiri n'onyinye mkpurumbu nke Pentikost, mgbe uwa nile wee nu ozi ahụ.

Kasienu ndi m obi, kasienu ha obi, ka Chineke unu na-ekwu. Gwanu Jerusalem okwu nkasi obi, tiekwa ya mkpu, na agha ya akwusiwo, na ajo omume ya agbagharawo ya: n'ihu na o natala n'aka Jehova okpukpu abuo n'ihu mmehie ya niile. Aisaja 41:1, 2.

A na-agba puku nari otu na iri anọ na anọ akara mgbe "a gbaghariri ajo omume ha." Nke a na-eme ozugbo tupu iwu Uka na Sode, ka a na-ebuli ha elu dika aja mkpuru mbu nke Pentikost, mgbe ha na-anata mwusa nke Mmuo Nso na-enweghi atu, dika ndi na-eso uzo e gosiputara n'udi na Pentikost. Ifesa mmiri ozuzo nke malitere na 9/11 na-agho mwusa zuru ezu n'oge iwu Uka na Sode. N'akuko ihe mere eme ahụ, aja mkpuru mbu nke 9/11 ruo n'aja mkpuru mbu nke iwu Uka na Sode, mgbe a kporo akara n'ahu puku nari otu na iri anọ na anọ ma kwadebe ha dika aja ga-ebuli elu dika okoloto site n'iwu Uka na Sode ruo n'imechi oge amara. Akuko ahụ ka e ji ama ama n'amaokwu ato mbu nke Mkpughe iri na asato, na-ekwuputa odida Babilon, nke bu akara Akwukwo Nso na-anochi anya "iba okpukpu abuo."

Ma mgbe ihe ndi a gasiri, ahuru m mmuo-ozi ozo ka o si n'elugwe na-aridata, onye nwere ike di ukwu; e wee mee ka uwa maa ihè site n'ebube ya. O wee tie mkpu n'ike, n'oke olu, si, Babilon ukwu adaala, adaala, o ghowokwa ebe obibi nke ndi mmuo ojoo, na ebe nchekwa nke mmuo o bula ruru aru, na onu ulo nke nnuu o bula na-adighi ocha ma burukwa ihe a kporo asi. N'ihu na mba niile anwo mmanya nke iwe nke ikwa iko ya, ndi eze nke uwa esorowokwa ya kwaa iko, ndi ahia nke uwa e sikwa n'uba nke ihe uto ya baa ogaranya. Mkpughe 18:1-3.

N’ime Akwukwo Nso nile, itughariokwu ugboro abuo nke ahiriokwu ma o bu okwu na-anochi anya mmezu zuru oke nke odida Babilon n’ubochi ikpeazu. O bu akara nke Alfa na Omega, Onye na-egosi mgbe niile njedebe nke ihe site na mmalite nke ihe ahụ. A na-anochi anya odida abuo nke Babilon dika Nimrod na Belshaza. Nimrod bu mmalite Babilon, mgbe o ka bu naani Bebel. Odida Nimrod nochiri anya odida Belshaza, ozi nke mmuo ozi nke abuo na nke mmuo ozi nke Mkpughe iri na asato bu na odida Nimrod na mmalite Babilon nochiri anya odida Belshaza na njedebe, n’ihi na Alfa na Omega na-egosi mgbe niile njedebe nke ihe site na mmalite nke ihe ahụ.

E wedara ulo elu Nimrod di ka ihe nochianya nke odida ya, ma o gosiputara n’udi amuma odida Ulo Elu Ejima abuo ahụ na 9/11. Odida Belshaza bu ide e dere n’elu mgbidi, nke kporo akara njedebe ochichi Babilon nke afọ iri asaa di ka alaeze mbu nke amuma Baibul, ma si otu a buru ihe nochianya nke odida United States na njedebe “afọ iri asaa” ihe nochianya nke Aizaya iri abuo na ato, “dika ubochi nke otu eze,” nke na-anochi anya akuko ihe mere eme nke United States site n’afọ 1798 ruo n’iwu Uka. Ide e dere n’elu mgbidi nke Belshaza na-anochi anya oge mgbidi nkewa nke uka na steeti dara n’iwu Uka, nke bu kpomkwem ebe alaeze nke isii nke amuma Baibul na-akwusi, dika e gburu Belshaza n’abali ahụ kpomkwem. Aka ahụ dere n’elu mgbidi bu iwu ahụ e dere nke na-akwatu mgbidi nkewa nke uka na steeti n’Iwu Ntoala.

“Akuko ihe mere eme” nke a na-anochi anya ya site na 9/11 ruo n’iwu Sonde, ma site n’ebe ahụ gaa na mmechi oge amara mmadu na oria ikpeazu asaa ahụ, bu oge akuko ihe mere eme nke e ji imeghari ahiriokwu ma o bu okwu ugboro abuo nochite anya n’Okwu Chineke. N’oge ahụ ka a na-awusa Mmuo Nso, bido site n’ifesa ntakiri site na 9/11 ruo n’iwu Sonde, ma mgbe nke ahụ gasiri, awusa ya n’uju. Kraist anochiwo Mmuo Nso anya dika “Onye Nkasi Obi” onye, mgbe O bjara, ga-egosi ndi Chineke ihe niile.

Ma Onye-nkasi obi ahụ, onye bu Muo Nso, onye Nna ga-eziga n’aha m, o ga-akuziri unu ihe niile, meekwa ka unu cheta ihe niile obula m gwara unu. Jon 14:26.

A na-ebufe Mmuo Nso ahụ n’aka puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ site na “mmanu olaedo,” nke bukwa “mmiri ozuzo,” nke bukwa “Onye Nkasi Obi.” Mgbe e gosiputara Ya dika “Onye Nkasi Obi,” Mmuo Nso ahụ na-akowaputa ngosiputa puru iche nke Mmuo Nso.

Ndi nke Chineke anowo na-enwe Mmuo Nso mgbe niile mgbe ha mezuru ihe ndi ozioma chorọ, ma n’oge mweghachi nso nke eziokwu, “di ka n’afọ ndi gara aga,” mgbe a na-ahụ ngosiputa puru iche nke Mmuo Nso n’ahụ otu nzuko, a na-anochi anya Mmuo Nso di ka Onye Nkasi Obi. Nke ka mkpa, otu nzuko ahụ ka Onye Nkasi Obi na-eme ka ncheta ha ruo oru ka o “na-eme ka ihe niile bia n’icheta ha.” Nke a na-akwado na ndi ahụ na-ekere okè n’ngosiputa ahụ nwere ahumihe eziokwu ahụ n’ezi ya, n’ihi na Mmuo Nso na-ekere okè n’oru nke uche ha, n’ihi na o na-emetuta usoro iche echiche ka o na-eme ka “ihe niile bia n’icheta unu.”

Ncheta mmadu na-ejikota ya na akuku ndi ozo dika ikpe ziri ezi, ogugu isi, uche na akonuche iji meputa odidi di elu nke mmadu, nke Pol onyeozu kporo “uche.” Odidi ahụ di elu bu ma uche nke anu ahụ, ma o bu uche nke Kraist.

N'ihì na uche nke anụ arụ bụ iro megide Chineke; n'ihì na ọ naghị edobe onwe ya n'okpuru iwu Chineke, ma n'ezie ọ pughikwa ime otú ahụ. Ndi Rom 8:7.

N'ihì onye mara uche nke Onyenwe anyi, ka o nwee ike ikuziri Ya? Ma anyi nwere uche nke Kraist. 1 Ndi Korint 2:16.

Agwa di ala, ma ọ bụ anụ ahụ, bụ ngwakota nke usoro akwara, usoro mmetuta, na usoro homon ndi metutara uche ise, ndi bu "uzo mkpuru-obi si eje." E kere agwa di elu ka ọ chia agwa di ala, ya mere a na-anochi ya anya di ka ebe e wusiri ike, ebe e wusiri ike ahukwa na-anọ mgbe niile n'okpuru mwakpo sitere n'aka uche ise (agwa di ala), a na-emekwa mwakpo ndi ahụ megide ebe e wusiri ike ahụ site n'uzo ndi na-eduba n'ime ya. N'ime ebe e wusiri ike nke agwa di elu ahụ, e nwere etiti iwu, ma ọ bụ ihe Sister White kporo nnukwu ulo nche. Nnukwu ulo nche ahụ bụ Ebe Kachasi Nso n'ulo nso ahụ, nke e kewara n'ime ngalaba abuo bu isi. Ogige ahụ bụ anụ ahụ, ma ọ bụ agwa di ala, ma jiri bata n'ime ogige ahụ, ma ọ bukwa ibufe obara ahụ n'ime Ebe Nso, ọ di mkpa ka a gafee akwa mgbochi ma ọ bụ akwa-nkpuchi. Akwa mgbochi ndi ahụ na-edebe ogige ahụ n'akuku abuo ya.

Site n'uzo oheru na nke di ndu, nke O dokwara nso nye anyi, site n'akwa mkpuchi ahụ, ya bu, anụ ahụ Ya. Ndi Hibu 10:20.

E kewara ebe nso uzo abuo; ogige na ebe nso. Ebe nso n'onwe ya kwa kewara uzo abuo, di ka odidi di elu si dikwa. Odidi di elu ahụ na-ekewa n'akuku abuo. Otu n'ime akuku ndi ahụ ka a na-anochi anya di ka Ebe Nso, nke ozokwa di ka Ebe Nso Kachasi Nso. Ebe Nso na-anochi anya oru uche ndi di mkpa ka mmadu wee nwee ike iru oru ya, ma Ebe Nso Kachasi Nso bu mpaghara ebe Chineke na mmadu na-ezuko. Ebe Nso Kachasi Nso bu uloze nke Chineke, ndi a gbanwerekwa ka ha na Kraist no odu n'ebe eluigwe.

O wee kpolitela anyi onu, mee ka anyi noduko n'ebe ndi eluigwe di n'ime Kraist Jisos. Ndi Efesos 2:6.

A na-ewere amaokwu a n'otu akuku Akwukwo Nso ebe, n'amaokwu ole na ole bu ya uzo, ma n'enweghi mgbagha n'otu usoro echiche ahụ, Jisos no odu n'ebe eluigwe di, dikwa nnoo ka ndi nke Ya no.

Nke o ruru n'ime Kraist, mgbe O mere ka O si n'onwu bilie, ma mee ka O nodu n'aka nri Ya n'ebe eluigwe di. Ndi Efesos 1:20.

Kraist na ndi Ya nokotara n'uche n'Oghere Kachasi Nso. E mere ka Kraist si n'onwu bilie, mgbe ahụ O noduru ala n'ebe ndi di n'eluigwe, a na-ebulikwa ndi Ya elu ma mee ka ha nodu n'ulo-eze nke Oghere Kachasi Nso. Pol na-egosi na ndi ahụ e mere ka ha bilie n'amaokwu nke isii bu ndi e si na mmehie kpelite na amaokwu gara aga.

Obuna mgbe anyi no nwuru anwu n'ime mmehie, O meworo ka anyi di ndu onu na Kraist, (n'ihì amara ka a zoputara unu) ma O kpolitela anyi elu onu, meekwa ka anyi noduko onu n'ebe ndi di n'eluigwe n'ime Kraist Jisos. Ndi Efesos 1:5, 6.

Mmezuzu zuru oke nke akukū Akwukwō Nsō sitere n'Efesōs bụ ndị àmà abụọ nke Mkpughe iri na otu, bụ ndị ahụ a kpolitere n'ọnwụ ma mesia bulie ha n'eluigwe dika okoloto—ma kwa ka e debe ha n'uche n'ebe ndi di n'eluigwe. N'Ebe Nsō Kachasi Nsō, ndi àmà abụọ ahụ na-anochi anya mmadu n'iru Chineke n'onwe ya, ma ihe na-eme ka ha nwee izi ezi inodu ala n'ebe ahụ bụ akara ahụ nke onye nke o bula n'ime ha nwere. Akara ahụ bụ akara-ufufu nke Chineke, ma akara-ufufu nke Chineke na-anochi anya na mmadu aghowo otu na ihe bụ nke chi, a na-anochikwa akara ahụ anya site n'eziokwu ahụ bụ na Onye Nkasi Obi, onye bụ Mmuo Nsō, na-anogide n'ime Ebe Nsō Kachasi Nsō nke odidi elu nke “ha.” Ebe Nsō Kachasi Nsō bụ ulo ocheeze nke Chineke ebe a jikotara ihe bụ nke chi na nke mmadu, ma o na-anochi anya ulo nsō mmadu nke odidi elu ya gunyere Ebe Nsō Kachasi Nsō ebe chi na mmadu abuo nokoro onu n'uche.

Iwusa “Onye Nkasi Obi” bụ ikpochi akara nke otu nari puku iri anọ na anọ, o na-egosikwa mgbanwe n'akuko ihe mere eme nke nzoputa, n'ihina na n'oge ahụ, nzuko ahụ na-agbanwe site na nzuko agha gaa na nzuko mmeri. N'oge ahụ, o na-agbanwe site na mmeghari Laodisia nke otu nari puku iri anọ na anọ ruo na mmeghari Filadelfia nke otu nari puku iri anọ na anọ. N'oge ahụ, o na-agbanwe site n'ahumahu nke nzuko nke asaa ruo n'ahumahu nke nzuko nke isii, ma nzuko nke isii ahụ bụ ndi Millerite. Otu njirimara amuma nke nzuko nke isii nke Filadelfia, dika e mezuru ya site na mmeghari ndi Millerite, bụ na o dighi mgbe o bula o ghoro nzuko. O bụ naani mmeghari ruo n'afọ 1856 mgbe ndi White abuo kporo mmeghari ahụ Laodisia. Afọ asaa ka e mesiri ka e hiwere nzuko iwu kwadoro.

Mgbanwe nzoputa nke mere n'oge iwu Ubochi Sonde ka e ji gosi n'onyinyo site na mgbanwe nzoputa nke mere na Pentikost, nke kporo mmalite ichukwasị Kraist dika Nnukwu Onye Nchuaàjà.

“Iwusa Mmuo Nsō n'oge Pentikost bụ ozi sitere n'Eluigwe na mmeghe n'oru nke Onye Mgbaputa ahụ ezuola. Di ka nkwa Ya si di, O ziterewo Mmuo Nsō site n'eluigwe nye ndi na-eso uzọ Ya dika ihe àmà na Ya, dika ukochukwu na eze, anatala ikike Nile n'eluigwe na n'uwa, nakwa na O bụ Onye E Tere Mmanu n'elu ndi Ya.” Acts of the Apostles, 38.

Mgbe e wusara mmiri ozuzo ikpeazu n'enweghi okè n'elu puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ n'oge iwu Sonde, o ga-abu “nkwurita okwu nke Eluigwe” na nzuko agha agwula, na nzuko mmeri abjawo. Imalite oru Kraist na Pentikost n'ebe nsō nke di n'elu, na-anochite anya ite mmanu nke puku mmadu otu nari na iri anọ na anọ n'oge iwu Sonde.

Nwusa nke “Pentecostal” nke na-akowaputa na Kraist bụ Onye E Tere Mmanu nochiri anya ite mmanu Ya n'emume mmalite n'eluigwe, ma a terekwa Ya mmanu n'oge baptizim Ya. Baptizim Ya (9/11) ruo Pentikost (iwu Sonde) ka a na-anochikwa ozọ, afọ atọ na okara mgbe e mesiri site na baptizim Ya, site n'ọnwụ Ya n'eziokwu, ili Ya na mbilite n'ọnwụ Ya (emume mkpuru mbu). Ya mere, a na-anochi anya 9/11 n'oge baptizim Ya nakwa n'oge mbilite n'ọnwụ Ya. Mbilite n'ọnwụ Ya nke ihe nnochianya na mbilite n'ọnwụ Ya nke nkiti na-akara mmalite nke ahiri amuma abuo nke nke o bula na-ejedebe na Pentikost. Akuko ihe mere eme abuo ahụ na-amalite site na mbilite n'ọnwụ nke onyinye mkpuru mbu.

Ma ugbu a ka e mere ka Kraist si n'ọnwụ bilie, burukwa mkpurumbu nke ndi ahụ dara n'ura. N'ihina ebe o bụ na onwụ sitere n'aka mmadu bia, sitekwara n'aka mmadu ka mbilite n'ọnwụ

nke ndi nwuru anwu biara. N'ih na dika n'ime Adam mmadu niile na-anwu, otu a kwa n'ime Kraist ka a ga-eme ka mmadu niile di ndu. Ma onye o bua n'usoro nke ya: Kraist bu mkpurumbu; emesia ndi nke Kraist n'obibia ya. 1 Ndi Korint 15:20–23.

Kraist bu onyinye mkpuru mbu n'mbilite n'onwu Ya, nke na-akara mmalite nke “oge Pentikost,” nke na-ejedebe n'onyinye mkpuru mbu nke Pentikost. Mbilite n'onwu Kraist bu oka bali, ndi oka witkwa bu ndi ahụ “mgbe e mesiri” “bu ndi Kraist n'oge obibia Ya.” Ndi ahụ bu “mgbe e mesiri” nke mbilite n'onwu Kraist bu “ndi bu nke Kraist n'oge obibia Ya,” ya mere na-anochi anya nchikota ikpezu nke mkpuru obi ndi kwesiri ntukwasị obi na njedebe nke uwa, dika e si nochie ya anya n'ime mkpuru obi puku ato ahụ e kpokotara na Pentikost.

Amaokwu a na-ekwukwa banyere mbilite n'onwu n'ihe gbasara onwu. Onwu bidoro n'aka Adam ma na-abiakwutekwa mmadu niile, ma o na-eme nke a “n'ime” “usoro.” N'akwukwo Oru Ndiozi, Pita dekoru na mgbe a na-emezu akwukwo Joel n'oge ahụ, ndi mmadu ga-ebute mmehie ha uzo n'ihu ikpe ka e hichapu ha, mgbe oge nke mmeghari ga-abia site n'ihu Onye Nkasi Obi. Kraist adighi ele akwukwo ikpe ahụ anya iji hichapu mmehie n'oge ahụ, n'ih na ikpe ahụ ka di ihe kariri otu puku afu na nari afu asato n'odinihu.

Ntuka ahụ e mere n'ebe “onye obula n'usoro nke ya” no na-amalite na Adam, ya mere o na-akowaputa ikpe ndi nwuru anwu site n'oge Adam gaa n'ihu ruo mgbe oge izuike ga-abia. Mgbe mmiri ikpezu ahụ biara, ikpe ahụ na-apu n'ebe ndi nwuru anwu no gaa n'ebe ndi di ndu no. N'oge ahụ nke amaokwu ahụ nochiri anya ya (site na mbilite n'onwu Kraist ruo Pentikost), site na mkpuru mbu nke oka bali ruo mkpuru mbu nke oka wit, mmiri ozuzo ahụ na-ezo n'oge ikpe ndi di ndu, ma ka mmiri ahụ na-ezo, ozi ahụ mmiri ahụ nochiri anya ya na-ekewapu oka wit na ahijia ojoo. N'oge iwu Sunday, nke bu Pentikost, oka wit adikwaghị agwakota na ahijia ojoo, a na-ebulikwa aja oka wit mbu nke achicha ifeghari abuo elu. Usoro ime ka mmadu di ocha site na 9/11 ruo n'iwu Sunday ka a nochikwara anya ya na Malakai ato mgbe Onyeozi nke Ogbugba-ndu na-eme ka ndi Livai di ocha ma na-asachapukwa ha, o na-emekwa nke a site n'“oku.” “Oku” bu ihe nnochianya nke ozi, dika e gosiri ya site n'ire oku na Pentikost. N'akuko ihe mere eme a na-atule, nkewa nke otu abuo ahụ nke na-amiputa otu nari puku na iri ano na ano ahụ, ndi bu achicha ifeghari abuo ahụ nke mkpuru mbu nke Pentikost nochiri anya ya, ga-aburiri ndi e siri nke oma; n'ih na ha bu nani aja nke gunyere ihe nnochianya nke mmehie.

Achicha ifeghari abuo ahụ nwere ihe na-eme ka achicha puta, ma ihe na-eme ka achicha puta bu ihe nnochianya nke mmehie. E bibiri ihe ahụ na-eme ka achicha puta n'oku nke oku ahụ e ji esi ya, di ka oku onye na-asacha ola nke Onye-Ozi nke Ogbugba-ndu gosiputara. Aizaya n'isi nke iri abuo na asaa na-akowaputa arumuka nke na-amalite na 9/11, nke o na-akpo “ubochi nke ifufe owuwa anyanwu.” Akuku Akwukwo Nso ahụ na-akuzi na o bu site n'arumuka ahụ ka e ji kpuchie mmehie Izrel. “Arumuka” ahụ di n'etiti ozi eziokwu nke mmiri ozuzo ikpezu na ozi ugha ndi ozu niile banyere mmiri ozuzo ikpezu di adi. Ozi bu “oku,” ma “oku” bu ihe Onye-Ozi nke Ogbugba-ndu ji eme ka o di ocha ma sachapu. Arumuka banyere ozi mmiri ozuzo ikpezu na-ewepu ihe na-eme ka achicha puta n'aja oka wit nke mkpuru mbu Pentikost nke a na-ebuli elu n'oge iwu Sonde. Puku mmadu nari otu na iri ano na ano ahụ bu aja oka wit nke mkpuru mbu Pentikost, ndi na-emer site n'igunye ha n'ezi omume site n'obara Ya na ido ha nso site n'agba-ama ha; n'ih na obuna o bu

Okwu ahụ na-edo nsọ, ọ na-eme ya naanị mgbe e bufere okwu ahụ dika ozi. Igosiputa ozi ahụ na-eme ka puku mmadu narị otu na iri anọ na anọ ahụ di ndu, ma igosiputa ozi ugha banyere mmiri ozuzo ikpeazu na-amiputa onwu.

Ha we meriri ya site n'obara Nwa Aturu ahụ, na site n'okwu nke àmà ha; ha ahughikwa ndu ha n'anya ruo onwu. Mkpughe 12:11.

Ndi otu narị puku na iri anọ na anọ ahụ na-eso Kraist n'imeri dika O meriri, n'ihia na n'amuma ha na-eso Kraist.

Ndi a bu ndi a na-emetoghị site n'aka umu nwanyi; n'ihia na ha bu umu agboghọ na-amaghị nwoke. Ndi a bu ndi na-eso Nwa Aturu ahụ ebe ọ bula O na-aga. A zutara ndi a site n'etiti mmadu, ka ha buru mkpuru mbu nye Chineke na nye Nwa Aturu ahụ. Mkpughe 14:4.

N'ebe a nke anọ nke Mkpughe iri na anọ, a kowara ndi ahụ ruru otu narị puku iri anọ na anọ dika "mkpuru mbu." A kowakwara ha dika "amaghị nwoke na nwanyi," ma mkpali nsọ emeela ka anyi mata na ilu umu agboghọ iri nke Matiu iri abuo na ise na-egosi ahumahu nke ndi Adventist. O bughị naanị na ha bu "amaghị nwoke na nwanyi," kama a "merughị ha emeru site n'aka nwanyi," n'ihia na usoro nnwale na nkewa ahụ nke muputara ndi ahụ ruru otu narị puku iri anọ na anọ meputara odiche n'etiti ndi ahụ ruru otu narị puku iri anọ na anọ na okpukpe ugha "niile." "Ndi a" na-eso Nwa Aturu ahụ ebe ọ bula O na-aga, ma dika aja mkpuru mbu, ha aghaghị iso Kraist na onwu Ya, n'ili Ya, na mbilite n'onwu Ya.

N'Akwukwo Mkpughe isi nke iri na otu, amaokwu nke iri na otu, ndi akaebe abuo ahụ a ga-ebuli elu dika okoloto ka a na-egbu mbu, emesia n'ime ubochi ato na okara a na-eme ka ha si n'onwu bilie dika aja mkpuru mbu, dika Kraist di. Aja mkpuru mbu ahụ nke bu bu ma burukwa Kraist, gunyere iwusa obara nke ogbugba ndu ka e jiri gbaputa ndi ahụ ghoru ndi dara ogbenye n'ime ahumihe Laodisia. N'otu amaokwu, (amaokwu nke anọ) a na-eweputa nchikota di mkpirikpi a nke ahiri di iche iche nke ihe amuma metutara puku mmadu narị otu na iri anọ na anọ ahụ nile. A na-eweputakwa ya n'Akwukwo Mkpughe 144 site n'aka Palmoni, onye onuogu di ebube. Ime ihe ugboro abuo n'Akwukwo Nso na-anochi anya akuko mmiri ozuzo ikpeazu, ma mmiri ozuzo ikpeazu bu ebe na oge a na-awusa Onye Nkasi Obi n'elu ndi Chineke.

Lee ka mma n'elu ugwu bu ukwu nke onye na-eweta ozi oma, nke na-ekwusa udo; nke na-eweta ozi oma nke ezi ihe, nke na-ekwusa nzoputa; nke na-asi Zaijon, Chineke gi na-achi! Ndi nche gi ga-ebuli olu ha elu; ha ga-eji otu olu buru abu onu: n'ihia na ha ga-ahu anya na anya, mgbe Onyenwe anyi ga-eme ka Zaijon laghachi. Tipukporianu n'onu, buruanu abu onu, unu ebe togboro n'efu nke Jerusalem: n'ihia na Onyenwe anyi akasiwo ndi ya obi, o gbaputara Jerusalem. Onyenwe anyi ekpughere ogwe aka ya di nsọ n'anya mba nile; ogwugwu nile nke uwa ga-ahukwa nzoputa nke Chineke anyi. Punu, punu, si n'ebe ahụ puta, emetula ihe na-adighi ocha aka; sinu n'etiti ya puta; dirianu ocha, unu ndi na-ebu aria nke Onyenwe anyi. Aisaja 52:7-11.

Zaijon H6726 bu otu ihe ahụ dika H6725 nke putara "mmetuta nke idi putara ihe; ogidi ncheta ma o bu nke na-edu uzo: - akara, utu aha, ihe iriba ama nke uzo." Zaijon bu ihe nnochianya nke okoloto nke puku narị otu na puku iri anọ na anọ ahụ, ma n'akuku Akwukwo Nso ahụ ha anatala udu mmiri

ikpeazu ahụ ugbua n'ihì na ha ebiputala ma gosiputala ozi oma nke udo. Dị nnọọ ka nke ahụ si kpomkwem baa uru n'eziokwu ahụ, ha na-ahụ "anya na anya," nke na-anọchi anya ndị na-eso ụzọ n'oge Pentikost, n'ihì na ụbọchị iri ahụ gara n'ihu Pentikost na-anọchi anya oge nke ịdị n'otu. Onyenwe anyị "emeela," (na-anọchi anya oge gara aga) emezuworị ihe atọ maka ndị na-eweta ozi oma. O "akasiwo ndị ya obi," "gbaputara Jerusalem" ma "kpughewo ogwe aka nsọ ya n'anya mba niile."

Ọ "kasiere" ndị Ya obi na 9/11, na-akara mmalite nke usoro nnwale nke Malakaj isi nke atọ, nke na-agwụ na iwu ụbọchị Sọnde mgbe Ọ na-ebuli ọkọloto nke àjà mkpuru mbụ, dika e gosiri ya n'ime ime ka "ogwe-aka ya dī nsọ buru ihe a huru anya n'ihu mba niile." Ọ na-akasi obi, na-agbaputa, ma na-ebuli otu narị puku na iri anọ na anọ. Na 9/11 Ọ na-akasi obi ma malite usoro ime ka ọ dī ọcha, ebe Ọ na-agbaputa ndị Ya, ma emesia na-ebuli ha elu dika ọkọloto, maobu dika Malakaj kwuru, "ka àjà Juda na Jerusalem buru ihe na-atọ uto" "dika n'ubochi ochie."

Ọ gānọdu dī ka onye na-azacha ọlaocha ma na-eme ka ọ dī ọcha: ọ ga-emekwa ka umu Levi dī ọcha, sachapukwa ha dī ka a na-asachapu ọlaedo na ọlaocha, ka ha wee nwee ike ichuru Onyenwe anyị àjà n'ezì omume. Mgbe ahụ àjà Juda na Jerusalem ga-atọ Onyenwe anyị uto, dika n'ubochi ndi ochie, na dika n'afọ ndi gara aga. Malakaj 3:3, 4.

Anyi ga-emecha ntule anyi banyere "ruo ole mgbe" n'isiokwu na-esote.

““Onye nkwucha-ya di n'aka-Ya, O gāsachakwa ebe-oka-Ya nke-oma, chikobakwa oka-wheat-Ya n'oba.' Matthew 3:12. Nke a bu otu n'ime oge nke ikpochapu. Site n'okwu nke eziokwu, a na-ekewapu ahijia na-adighi uru na oka-wheat. N'ihì na ha juputara n'efu na ezi omume onwe-ha nke ukwu iji nata ido aka ná ntị, ma na-ahukwa uwa n'anya nke ukwu iji anabata ndu idi umeala n'obi, otutu siri n'ebe Jisos puo. Otutu ka na-eme otu ihe ahụ. A na-anwale mkpuru obi taa, dika a nwalere ndi-eso-uzo ahụ n'ulo nzuko di na Kapanom. Mgbe a na-etinye eziokwu n'obi, ha na-ahụ na ndu ha adighi kwekoo n'uche Chineke. Ha na-ahụ mkpa ọ dī ka mgbanwe zuru ezu mee n'ime ha; ma ha adighi njikere iburu oru ahụ nke igonahụ onwe. Ya mere iwe na-ewe ha mgbe a kpughere mmehie ha. Ha na-apu n'ihì iwe, dika ndi-eso-uzo ahụ hapuru Jisos, na-atamu ntamu, 'Nke a bu okwu siri ike; onye puru inu ya?'”
The Desire of Ages, 392.